

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 95 (3257) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Nagy és sikeres ellentámadást hajtottak végre a tengely erői a tuniszi harctér egyik legfontosabb szakaszán

Az első brit hadsereg csapatai több kilométerre visszavonultak. Nagy pusztítást végeztek soraikban az ezuttal első ízben alkalmazott német lángszórós harcokocsik

Berlin. (Bud. Tud.): Azzal a hivatalos megállapítással kapcsolatban, hogy Tuniszban az elmúlt két nap a szövetségesek támadásának lendülete csökkent, német katonai körökben megjegyzik, hogy valószínűleg rövidesen újabb súlyos támadásokra lehet számítani.

Zürichi jelentés szerint — mint a Pest írja — a tuniszi harctér egyik legfontosabb szakaszán, Medjez el Bab és Pont du Fahs között a tengelycsapatok szerdán nagy és sikeres ellentámadást hajtottak végre. Arám csapatai jelentékeny páncélos és gyalogserővel megtámadták a brit első hadsereg csapatait, melyek kénytelenek voltak több kilométerre visszavonulni. A tengely ebben a harcban alkalmazta Afrikában először a lángszórós harcokocsikat, amelyek rendkívüli veszteségeket okoztak az angolszászoknak. A középső szakaszon Medjez el Bab és Tebourba között továbbra is rendkívül elkeseredett a csata. A francia csapatokat Pont du Fahs ellen küldték közvetlen támadásra és a város délkeleti részén már 36 órája a legelkeseredettebb viaskodás folyik.

„Csehszlovákia” is beleszól a lengyel-szovjet viszályba

Stockholm. (MTI.): A Londonban megjelenő Nova Slovoda című lap közli Lanschmann „csehszlovák” alelnök cikkét, amely bírálja Lengyelország politikáját és a Szovjetet Csehszlovákia őszinte barátjának nevezi.

— A Szovjet 1938-ban azért nem segíthetett — írja a cikk, — mert a lengyel kormány, élén Beck külügyminiszterrel, nem engedte a szovjet csapatok átvonulását lengyel területen. Beck politikája végtelen kárt okozott Lengyelországnak. A Szovjet őszinte szövetségünk és barátunk. Érdeke is az erős, egységes „Csehszlovákia”, amellyel a háború után együttműködhet. Mindazoknak, akiknek Csehszlovákia ügyéhez érdeke fűződik, óvakodniuk kell attól, hogy megzavarják a Szovjetunió és Csehszlovákia barátságát.

Genf. (MTI.): A NTE. jelenti: New Yorki jelentés szerint a World's Telegram a szovjet kormány és a lengyel emigráns kormány között történt diplomáciai szakítással kapcsolatban azt írja, hogy Moszkva ezzel a lépésével megszorozta azt az aggodalmat, hogy a Szovjetunió a háború után a világ felletti uralomra törekszik.

Berlini jelentés szerint — mint a Mai Nap értesül — a londoni lengyel kormány szerdán este nyilatkozott a Szovjetunióval kitört viszályban. Visszaautasítja azt a szemrehányást, mintha Németországgal kapcsolatban létesített volna, majd kijelenti, hogy sohasem vetett szemet szovjetországi területre, hanem csak azt a kötelességét teljesíti, hogy biztosítsa a lengyel jogokat. Sürgősen felszólítja a szovjet kormányt, hogy engedje meg a Szovjetunióban élő lengyel állampolgárok kiutazását, amit most a viszály miatt tagadott meg. A nyilatkozat szövegéből kitűnik, hogy a lengyel kormány nem fogadta meg a londoni sajtó tanácsát, mert nem vonja vissza a nemzetközi Vöröskeresztnek

küldött felhívását.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Tenno csütörtökön ünnepli 42-ik születésnapját. Az évfordulót birodalomszerte méltó külsőségekkel ülik meg és lélekemelő szertartásokkal. Az idő komolyságára való tekintettel költ-

séges ünnepeket nem rendeznek. A Tenno a szokásos aranyöltözetében már kora reggel a palota templomába ment, ahol ünnepélyesen róttá le kegyeletét az ősek isteneinek. 10 órakor megkezdte az előkelőségek fogadását.

Több ezer embert fogadott kihallgatáson a Szentatya

Rómából jelentik: (MTI) A Pápa szerdán reggel több ezer főnyi tömeget fogadott kihallgatáson. A kihallgatás reggel 9 órakor kezdődött és délután fél 1 órakor ért véget. A kihallgatásra váró tömegben minden társadalmi osztály képviselve volt. Külön teremben gyülekeztek a kisgyermekes családok, akiket a pápa különleges áldásában részesített. A konzisztórium teremben különböző fegyvernemekhez tartozó katonákat fogadott a Pápa. A sebesültekhez és hadirokkantakhoz vigasztaló és bátorító szavakat intézett. A Szent Kelemen teremben, ahol a fiatal házások gyülekeztek, a Szentatya szokásához

híven rózsafüzért, emlékrmet és imakönyvet ajándékozott az egybegyűlteknek. A Szentatya ezután a trónterembe vonul, ahol a hívek hatalmas tömegéhez beszédet intézett, majd megáldotta őket.

Kolosváry-Borcsa Mihály és Zimmer Ferenc Zágrábban

Zágrábból jelentik: (MTI) A külföldi újságírok klubjának megnyitása alkalmából a külügyminiszterium meghívására Zágrába érkezett Kolosváry-Borcsa Mihály, az Országos Magyar Sajtókamara elnöke és Zimmer Ferenc, a Kamara újságíró fősztályának elnöke. A vendégeket a külügyminiszterium és az újságíró szervezet küldöttségének élén Mazzura, a külügyminiszterium sajtóosztályának vezetője fogadta. Ez alkalomból Zágrába érkeztek a német, olasz, szlovák, bolgár és román sajtókiküldöttek is. A külföldi újságíró üszteletére szerdán délután Mazzura sajtófőnök ebédet adott. Szerdán este volt a pompásan berendezett klubhelyiség megnyitása a meghívott előkelőségek jelenlétében. A magyar küldöttség nevében Kolosváry-Borcsa Mihály kívánt sikert a klub működéséhez. Hangoztatta, hogy amiért a magyarok és horvátok közös hőse, Zrinyi Miklós küzdött fegyverek kezében, azokért a céloktól küzdenek most az újságírók a szellemi arcvonalon.

Megszavazta a képviselőház a magyar-szlovák társadalombiztosításra vonatkozó szerződés becikkelyezését

Jövőhéten kerül sor a tanyai közigazgatásra vonatkozó javaslat tárgyalására

A képviselőház a húsvéti szünet után csütörtökön ült össze először. 10 óra 25 perckor nyitotta meg az ülést. Tórs Tibor alelnök, aki bejelentette, hogy a Ház szünetében megalakították az egyes bizottságokat, majd ismertette az állandó összférhetetlenségi bizottság határozatát Lill János országgyűlési képviselő ügyében.

Szinyei Mersé Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter betérjlesztette a kántortartó fizetéseket kiegészítő állami segély szabályozásáról szóló javaslatot, amelyet kiadnak a bizottságoknak. A csütörtöki napirend első pontja a Pozsonyban 1942 július 2-án kelt magyar-szlovák társadalombiztosításra vonatkozó szerződés becikkelyezéséről szóló 15. javaslat volt.

Vitéz Kökényessy Pál előadó ismertette a javaslatot. Megállapította, hogy az a rendkívül fontos meg egyezés újabb bizonyítéka annak, hogy a magyar állammal mindig meg lehet találni a kölcsönös megértésen alapuló együttműködést.

A javaslathoz először Donáth György

szólt hozzá. Kiemelte a szerződés fontosságát és kérte a belügyminisztert, hasson oda, hogy a Németországgal és Szlovákiával megkötött szerződés folytatásaként a többi viszonylatban is rendezzék a társadalombiztosítást.

Szabó Gyula felszólalása után a Ház általánosságban elfogadta a javaslatot. Azután Tauffer Gábor mondta el az összférhetetlenségi bizottság tagjainak szokásos esküjét, mint új tag.

Az ülés napirendjének második pontja a Duna—Száva—Adria Vasúttársaság viszonyának rendezése tárgyában Brionban 1942 nyarán kötött szerződés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslat volt. A javaslatot Megay Károly előadó ismertette.

Az Új Nemzedék írja: A képviselőház valószínűleg a jövő kedden folytatja a tárgyalásokat.

Napirendre előreláthatóan a tanyai közigazgatásról intézkedő törvényjavaslatot tűzik. Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter betérjlesztje az állatorvosok államosításáról és a vésényvédelemről szóló javaslatot, Rado-

csay László igazságügyminiszter pedig az egyes igazságügyi szervezetek módosításáról szóló javaslatot. Politikai körökben valószínűnek mondják, hogy a képviselőház most hosszabb ideig marad együtt.

A magyar ipar háborús részvételének méltatása egy olasz lapban

Róma. (MTI.) Az olasz haderő hivatalos lapja „A magyar ipar részvetele a háborúban” címmel hosszabb cikket közöl, amelyben a magyar iparnak az első világháborútól történt fejlődését ismerteti s megállapítja, hogy a tengely háborús gazdálkodásában Magyarország Horthy Miklós kormányzónak és a magyar kormány élén álló munkatársaik tevékenysége folytán egyik alapvető tényező lett. A végrehajtott újjáépítő munkával az értelmes és dolgozó magyar nép teljesítőképeségét a legvégső határig fokozta, minden zúgolódás nélkül fogadta a háború terheit és lelkesedéssel adta életét és munkáját hazájáért.

Háztulajdonos és bérlő kölcsönös jóakarata és megértése biztosítja a szükséges nyugalmat

Dr Tripsó Sándor nyilatkozik a legutóbb felmerült vitás kérdések háttéréről

Nagyvárad, ápr. 29. Dr. Soós István polgármesternek, a tegnapi lapokban közzétett levelére vonatkozólag — melyet a hadbavonultak hozzátartozói körében felmerült panaszok tárgyában Tripsó Sándor ny. kir. ítélőtáblai tanácselnök-höz, mint a Háztulajdonosok Szövetségének elnökehez intézett — felvilágosítást kértünk Tripsó Sándor szövetségi elnöktől arra nézve, hogy mi alapja van a háztulajdonosok állítólagos kilakoltatással való fenyegetőzéseinek?

Tripsó Sándor szövetségi elnök felkérésünkre a következő tájékoztatást volt szíves közreadni:

— Az a sokféle és összességében nagyrészt megterhelhetetlen, mely jelenleg a háztulajdonosok sűjtja, a háztulajdonosok részéről érthető izgalmat és panaszokat vált ki. Amikor súlyos adózási kötelezettségekkel szemben alig számbavehető minimális bérjövödelmüket is, a hadbavonultak hozzátartozói részéről talán tévesen kolportált passzívítással veszélyeztetve látják, amikor adófizetési kötelezettségeiknek köztük határidőben, pontosan eleget kell tenniük, ők pedig a korábbi korlátozó rendelkezések folytán a mai viszonyokhoz képest aránytalanságban maradt bérlőveléseiteknek rendszeres időben való bevételzésére csak aggodalommal számíthatnak.

— A háztulajdonosoknak ez a megérthető aggodalmas izgalma, a helyzet nyugodt mérlegelésével megszüntethető, mielőtt ez a kérdés a jogos igények keretei közül történő, esetleges kilendülésével a belső rendet zavaró elfajulásokra vezetne.

— A bérlői viszony normális fenntartásának biztosítása végett ugyanis a háztulajdonosok minden esetben kerüljék a célra nem vezető egyéni vitákat, anyagi érdekeik megóvásának idejére esedékes lakbérköveteléseik érvényesítésével türelmemmel várjanak a hadisegélyek kiutalásáig, mert a hadisegélyek bevonulása után pár hét alatt rendszerint folyósítottak s elhamarkodott törvényes lépéssel eredményre úgy sem jutnának, hanem csak maguknak okoznának hiabavaló költségeket, amikor jogos bérlőveléseitek csak a bérlők hadbavonulása idején kezdetben szükséges, rövid várakozás mellett úgy is mindig biztosítva van.

— A vonatkozó kivételes jellegű lakbérrendeletek, a hadbavonult bérlő kényszerhelyzetére tekintettel, a lakásügyi kormánybiztos diszkrecionális jogát állítják fel ugyan, az ennek engedélyéhez kötött s megnyugtatót célzó biztosítékkal. Ez a kivételes, humanisztikus rendelkezés azonban nem jelenti a bérfizetési és lakbérleti szabályrendeletekben foglalt egyéb bérlői kötelezettségek felfüggesztését, még kevésbé ezeknek a kötelezettségeknek a bevonulással járó megszüntét.

— A hadbavonultak hozzátartozói részére, a katonai parancsnokság kiutalása és közlése szerint méltányos és számottevő hadisegély jár, amelynek kiuta-

lasi ideje és összege a dr. Dalló Gyula városi tanácsnok vezetése alatt álló népjóléti ügyosztálynál bármikor megtudható.

— A bérlőnek hadisegélyben részesülő hozzátartozója a hadisegély folyósítása után kivételes elbánásra többé nem számíthat s így a hátrányos következmények elkerülése végett, saját jól felfogott érdekében, a hadisegély felvétele után

Ötven pengő pénzbüntetés orgazdaság vétségéért

Nem lehet gyanútlanul négy tucat cérnát venni 22 pengőért

Nagyvárad, ápr. 29. 1941 nyarán Beniczik Imre, a Hangya kirendeltség alkalmazottja, a raktárból elvitt egy láda cérnát és abból 4 tucatot 22 pengőért eladott Kompáné-Kenéz Juliánának. A királyi ügyészség Beniczik Imre ellen lopás, Kimpáné ellen pedig orgazdaság bűntette miatt emelt vádat. Az ügyben volt már tárgyalás és akkor Beniczik beismerte a cérna el tulajdonítását s azt s, hogy azt — 2 gombolyag kivételével — eladta Kimpánénak, akivel az utcán találkozott. Azt nem közölte az aszonnnyal, hogy a cérna lopás útján került birtokába.

Beniczik Imre most katonai szolgálatot teljesít, így vele szemben az eljárás függőben tartják Kimpáné ügyét ma délelőtt tárgyalta a nagyváradai törvényszék dr. Gavallér László büntető egyesbírája. Kimpáné beismerte, hogy megvásárolta az előtte ismeretlen, ügynök külsejű Beniczik Imrétől 22 pengőért négy tucat cérnát, azt azonban tagadja, hogy tudomása lett volna a cér-

azonnal igyekeztek, mert igyekeznie kell elsőrendű bérfizetési kötelezettségének késedelem nélkül eleget tenni.

— Ezek szerint egyrészt a háztulajdonosok részéről, a hadisegélyek gyors kiutalásáig észszerűen várható megértés és türelem, másrészt a bérlők részéről a segély kiutalása után késedelem nélkül gyakorolt fizetési készség, elosztatnak minden félreértést s kiküszöbölik az esetleg felmerülő ellentéteket is.

— Komoly gondolkodással mindenki be fogja látni, hogy a mai válságos, háborus helyzetben sokkal nagyobb dolgokban is megértéssel bírni, fegyelmet fenntartani, az ellentéteket kerülni, egyetértést gyakorolni, összetartásra törekedni, sőt bármely áldozatot hozni becsületes, hazafias, szükségszerű s parancsoló magyar kötelesség, — fejezte be nyilatkozatát dr. Tripsó Sándor.

na bűnös eredetéről.

Major Jánost, a Hangya kirendeltség vezetőjét tanuként hallgatta ki a bíróság egyrészt arra nézve, hogy a vádbeli időben valóban eltűnt egy láda cérna a Hangya raktárból, másrészt arra vonatkozólag, hogy milyen volt abban az időben a cérnaellátás és mi volt a cérna ára. Major János vallomásából kitűnik, hogy abban az időben már nagyon nehezen lehetett cérnához jutni, s tucatonkénti ára 10—11 pengő volt, tehát Kimpánénak fel kellett fogyni tünjék egyrészt az áru olcsósága, másrészt az, hogy ilyen nagymennyiségű cérnát kínálnak eladásra akkor, amikor egyegy gombolyagot is nehezen lehetett kapni.

A bíróság bűnösnek mondotta ki Kimpáné Kenéz Juliánát orgazdaság vétségében és ezért, az enyhítő szakasz alkalmazásával 50 pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ítéletben úgy Schuller kir. ügyész, mint az elítelt megnyugodott s így az jogerős.

Kurucz Erzsébet javulást fogadott az irgalmas ítélet hatása alatt

Megtévedt falusi leány a bíróság előtt

Nagyvárad, ápr. 29. Tarkavirágos feketeszoknyában, lilá szvetterrel, fején fekete kendővel, félretaposott sarku cipőjében kurucos hetykeséggel lép Kurucz Erzsébet a bíróság elé.

Az a vád ellene, hogy 1943. március 28-ikán Siter községben Magyarj Sándor bezárt lakásából elvitt két himzett abroszt, két szakajtókendőt és egy törülközőt, s a lopott holmikat értékesítette.

Kurucz Erzsébet a két abrosz ellopását elismeri, a többi dologról azonban hallani sem akar, ugyszintén arról sem, hogy a lakásban betörés útján ju-

tott volna be, s azt állítja, hogy az ajtó nyitva volt.

A személyi adatok felvétele során az is kiderült, hogy Kurucz Erzsébetnek két hold földje van Siteren.

— Azt is lopásból szerezte? — kérdi dr. Gavallér bíró.

— Jajj, dehogyan — mondja negédesen mosolyogva, s magát billegetve. — Az az anyámtól maradt rám!

M. Toja Anna siteri leány arra nézve tesz tanuvallomást, hogy a vádbeli időben együtt utazott Váradra Kurucz Erzsébettel. Megkérdezte jóle, Váradon akar-e maradni? Mire az azt felelte, hogy nem, csak el akarja adni a nála lévő két abroszt, amit — mint neki mondotta — ezerelem szolgálatért kapott Magyarj Sándortól. Később látta is, amikor Erzsébet abroszokat az össkapiacon értékesítette, az egyiket 12 pengőért, míg a másikért 15 pengőért.

A nyomozást végző ceendő kihallga-

Mozik műsora:

APOLLÓ: Szerelmi láz.
BELVÁROSI: Egy asszony visszanéz.
KORONA: Legény a gáton.
CASINO: Népitélet.

tása után a bíróság Kurucz Erzsébetet bűnösnek mondta ki korekcionálizált lopás vétségében és ezért hatheti fogházra ítélte. Ebből az előzetes letartóztatással 17 napot kitöltöttek vett.

Kurucz Erzsébetet láthatólag szíven találta a váralanul irgalmas ítélet. Előbbi hetykesége nyomtalanul eltűnt: s két kezét összekulcsolva, szinte ászellemült boldogsággal szakadt fel mellé. ből a megkönnyebbülés s a köszönet a bíró felé:

— Oh, Istenem!... Nagyon szépen köszönöm...

— Soha, míg élek, nem fogok lyet csinálni! — teszi még hozzá távozóban, s meghámas egészen őszintének, mélyről jövőnek látezik.

15 napi fogházat kapott a vállalkozó, mert két munkása alatt leszakadt az állvány

Nagyvárad, ápr. 29. Mult év januárjában belső renoválásokot végeztek a zsidókórház épületén. Blattner László és Berkovits István festőmunkások egy-egy állványon dolgoztak, ami — ugylát-szik — korhadt anyagból készült. Az állvány ugyanis január 8-ikán leszakadt, s Blattnernek mindkét bokája eltört, azokonkívül hátgerincepedést szenvedett. Berkovits Istvánnak pedig a jobb bokája tört el s vesevérzést kapott. A szerencsétlenség után Blattner két hónapig apólták a kórházban, ahonnan 60 százalékos rokkantként távozott.

Az ügyből kifolyólag eljárás indult Szentmiklósi Imre vállalkozó és Berkovits Miklós állványkészítő ellen gondatlanságból okozott súlyos testi sértes címén és az ügyben többszöri tárgyalás, szakértő és tanukihallgatás után — tegnap délelőtt hozott ítéletet a nagyváradai törvényszék Várad-tanácsa. A bíróság Szentmiklósi Imrét 15 napi fogházra ítélte, de a büntetés végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette, míg Berkovits Miklós ellen későbbi időpontban hoz döntést.

A sértettek a polgári bíróságnál kérésért keresetet adtak be a vállalkozók ellen.

Megkezdődött a pótkenyérjegyek kiosztása

Nagyvárad thj. város polgármestere 2495—1943. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Tudomására hozom az érdekelteknék, hogy a nehéz testimunkásoknak járó 35 dkg-os kenyérpójtgyet folyó hó 29-ik napján kezdi meg kiosztani a közlelmezési hivatal — Szaniszló-utca 15. sz. alatt. — A folyó évi május havára esedékes nehéz testimunkásoknak járó 35 dkg-os kenyérpójtgyet az április havu kenyérpójtgye fejlapja ellenében adja ki a közlelmezési hivatal. Az 5 vagy 5-nél több munkást foglalkoztató ipari üzemek és vállalatok 2 példányu névjegyzelek kíséretében kötelesek beszoigáltatni a fejlapokat. Nagyvárad, 1943 április hó 22. Dr. Soós s. k., polgármester.

Valódi svájci órák **Blöz Zoltánnál** Ezüst dísztárgyak
Szt János utca 3. sz.

Modern ékszerek készítése és alakítása. Óratokot aranyból, platinából, ezüstből gyönyörű kivitelben készítenek.

Medjez el Babnál csoportosították minden erejüket az angolszászok

Véresen összeomlott Cap Serrattól keletre a francia csapatok előretörési kísérlete. Megkezdődött a száradás a keleti harctéren

Lisszabonból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Salazar miniszterelnök szerdán tölti be 54. életévét. Kívánságának megfelelően születésnapját teljes csendben ülik meg.

Algecirásból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A marokkói kalifa szerdán Tetuából jövet Algecirásba érkezett, ahol Baron tábornok üdvözölte. A Kalifa ezután folytatta útját Sevilleba, ahol Franco tábornaggal találkozik.

Helsinki-ből jelentik: (MTI) A finn-amerikai viszonyban az elmúlt 24 óra alatt semmi változás nem történt — közölték szerdán délután mértékadó finn helyen.

Mexico-Cityből jelentik: (MTI) A mexicói külügyminiszter hivatalos nyilatkozatában leszögezte, Mexicó nem kötelezte magát arra, hogy csapatokat küld a frontokra.

ben megnevezett egységekhez. Olasz és német repülő alakulatok határozottan támadták az ellenség gyülekezési helyeit.

Berlin. (MTI) Az Interinf jelenti: A tunéziai harctér északi szakaszán a britek kedd este sem tudták folytatni nagy támadásukat és csak felderítő tevékenységre szorítottak. A Cap Serrattól keletre a támadó amerikai csapatok a németek elhárító tüzeiben megrekedtek. A francia csapatok előretörési kísérlete véresen összeomlott. A tengely légierei nyolc páncélos és harminc tehergépkocsit semmisítettek meg. Számos járművet megrongáltak. A tengely bombázókötelékei bombázták Bone és Philippeville kikötőberendezéseit.

Tunisz. (MTI) A Stefani jelenti. A tuniszi arcvonal nyugati szakaszán folyó heves harcok során az angol és amerikai csapatok nem tudtak döntő fontosságú eredményt elérni. A déli szakasz ellen április 20-tól 22-ig lezajlott támadást megelcsúsítottuk és most az ellenség minden erejét a Medjez el Bab-i szakaszra összpontosította, hogy a tuniszi úthoz jusson. Ennek az volna a célja, hogy a tengely hadseregeit közepén kettévágják. Az itteni hadosztályokhoz erősítésül most még négy brit és két amerikai hadosztályt hoztak, remélve, hogy az ember és hadianyagfőlény a tengely ellenállását meg fogja törni. Az ellenség bekerítési kísérleteit is megelcsúsítottuk.

Selyemhernyótenyésztők jelentkezzenek felvilágosításért a nagyváradi felügyelőségen

A magyar selyemtenyésztés nagy jelentősége és gubóár megállapítása

(Nagyvárad.) A selyemhernyótenyésztéssel mindenütt lehet foglalkozni, ahol eperfaállomány van. A selyemtenyésztéssel való foglalkozással nemcsak nagy szolgálatot tesz hazájának, az aki tenyészt, hanem amellyel nagyon szép keresetet nyújt a vele való foglalkozás. Az az egyén, aki 1 doboz selyemhernyót tenyészt, elérhető pénzkeresetesen 30 napi munkanapon — mert eddig tart a tenyésztés — 200-250 pengő.

Tájékoztató szolgáljon mindenki részére a m. kir. kormány által a selyemtenyésztők érdekeinek a legmesszebbmenő figyelembevételével megállapított 1943. évi selyemgubóár, amely szerint jelentősen fölemelte a selyemgubó beváltási árát.

Folyó évre a következő gubóbeváltási árak érvényesek:

- I. oszt. gubó beváltási ára kg-ként (a tavalyi 3.50 P helyett) 5 pengő.
- II. oszt. gubó beváltási ára (a tavalyi 1.20 P helyett) 2.50 P.
- III. oszt. gubó beváltási ára (a tavalyi 10 fillér helyett) 30 fillér.

Az ország nyersanyaggal való ellátása érdekében a kormány külön jutalomban kívánja részesíteni azokat a tenyésztőket, akik több munkával és nagyobb szakértelemmel több selyemgubót termelnek, ezért minden egyes olyan tenyésztőnek, aki 20 kg-on felül szolgáltat be I. osztályú selyemgubót, a 20 kilogrammon felül beszállított I. osztályú selyemgubó minden

kilójáért 7 pengő beváltási ár fizetését engedélyezte.

A kis selyemhernyót és a tenyésztéshez szükséges papírokat a tenyésztők ingyen kapják. Az etetéshez szükséges eperfalombot, a kőzeteket, köztereken és utcákon álló eperfákról a tenyésztők minden korlátozás nélkül, ingyen szedhetik.

A tenyésztésre vállalkozók mielőbb jelentkezzenek a nagyváradi m. kir. selyemtenyésztési felügyelőségénél (Nagyvárad, Hitler Adolf-u. 15.) Akik még nem tenyésztettek, a felügyelőségtől tenyésztési útmutatót és oktatást kaphatnak.

Ismét megkezdtek támadásukat a bolsevisták a kubáni hídfő keleti részében

Berlin. (Interinf.) A keleti arcvonal déli szakaszán az időjárás fokozottan javult és a nappali hőmérséklet 25 fokig emelkedett. Ennek következtében erősödött a száradás és az árvizek meglehetősen csökkentek. Az iszapodás is szűnőben van. A középső szakaszon is megkezdődött a talaj száradása, noha itt és az északi szakaszon a talaj nagyobb mozdulatokat nem tesz lehetővé. Ezzel szemben a déli szárnyon a harciselekmények megélénkültek. A kubáni hídfő keleti részében a bolsevisták ismét megkezdtek támadásaikat. A szovjet vállalkozást jellemezte a légiéri erős bevetése. A német és szövetséges vadászok megtartották uralmukat a légitérben és 44 szovjet gépet lőtek le. A támadó oroszok sehol sem tudtak egy méternyi területet sem elfoglalni. Délután abba is hagyták az akciót. Bjelgorod térségében sikerrel jártak a meglepetésszerű német támadások.

Berlin. (MTI) Az Interinf jelenti: Bjelgorod térségében a németek elfoglaltak egy fontos magaslati gerincvonulatot. A bolsevisták számos harcállását szétrombolták. E harcok során 128 foglyot ejtettek. Volchovnál egy német támadás során szovjet kísérőket robbantottak fel és harci berendezéseket semmisítettek meg. Személyzetüket felmorzsolták. Kedden 52 szovjet repülőgépet lőtek le.

Meghiúsultak az angolszászok bekerítési kísérletei a tuniszi arcvonal nyugati szakaszán

Róma. (MTI) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 1068. közleménye: A tuniszi arcvonal egész hosszában kedden is megelcsúsítottuk azokat a támadásokat, amelyeket az ellenség erős tüzésű és páncélos támogatásával hajtott végre. A Piscicelli Taeggi Odesio őrnagy parancsnoksága alatt álló páncélos csoport a harcokban tanúsított vitéz magatartásával kiérdemelte, hogy nevük oda tüzzék a korábbi közlemények-

Valószínűleg visszavonja az emigráns lengyel kormány a Vörös kereszt-hez küldött beadványát

Stockholm. (MTI) A Német TI jelenti: Az Egyesült Államokban bombaként csapott le a szovjetnek a londoni lengyel emigránsok elleni eljárása. Ez mindenestre azt bizonyítja, hogy a Szovjetunió a háború után területi követeléseket fog támasztani és azokat minden áron megvalósítja.

Stockholm. (MTI) Londont kellemtlenül érintette a diplomáciai kapcsolatok megszakítása Moszkva és a lengyel kormány között. Bizonyos moszkvai jelentésekből arra lehet következtetni, hogy a szovjet lépést nem tekintik véglegesnek, hanem a szovjet kormány hajlandó megvitatni a kérdést.

Erserum. (MTI) A Német TI jelenti: Mint angol jelentésekből kitűnik az Észak-Irakban összevont lengyel csapatok magatartása a szovjet által legyilkolt tizezer lengyel tiszt miatt az angoloknak sok gondot okoz. A lengyelek hangulata a katyni tömegsírok feltárása után egész a lázongásig fokozódott, úgyhogy az angolok kénytelenek voltak egyes lengyel csapatátöröket teljesen elszigetelni, nehogy a lázongás a többi lengyel csapatrészeire is áttérjedjen.

Amszterdam. (MTI) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat jelentése szerint Churchill és Eden szerdán ismét tanácskozára ült össze Sikorskyval és a lengyel kormány külügyminiszterével. Tovább folytatták a kedd este megkezdett megbeszéléseket. Az angol és amerikai kormányok továbbra is szoros kapcsolatban maradnak egymással.

Amszterdam. (MTI) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat jelentése szerint fennáll annak valószínűsége, hogy a londoni lengyel emigráns bizottság visszavonja a nemzetközi vöröskereszthez benyújtott beadványt a katyni tömegsírok kivizsgálása ügyében.

Pavelics horvát államvezető Hitlernél

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti: A Führer főhadiszállásán április 27-én fogadta dr. Ante Pavelicsot, a független horvát állam államvezetőjét és megbeszélést folytatott a Poglavnikkal a bolsevizmus és az angol-amerikai plutokrácia ellen a tengely hatalmak által közösen viselt harcok politikai és katonai helyzetéről. Dr. Ante Pavelics kifejezésre juttatta a horvát népnek azt az elkötelezettségét, hogy a tengelyhatalmak oldalán megvédi Horvátország függetlenségét és szabadságát és minden erejét latbaveti abból a célból, hogy a hármasszerződés hatalmai megalkuvás nélkül győzelmet arassanak a közös ellenség felett.

Zágráb. (MTI) A Poglavnik szerdán délután a német vezéri főhadiszállásról visszaérkezett Zágrábba.

Előkészületek a finn nők munkamozgósítására. Helsinki-ből jelentik: (MTI) A finn kormány minden előkészületet megtett a finn nők általános munkamozgósításának mielőbbi megkezdésé-

Megnyilt

SZENT LÁSZLÓ

PÜSPÖK FÜRDŐ

Női és férfi tükörfürdők, egy- és kétszemélyes kád-fürdők, iszapfürdő, forró iszapkölöcsök. — Szállodák, éttermek a nagyközönség rendelkezésére állanak. — Éttermekben magyar, francia diétás étkezés szolgálja a közönség igényeit étlap szerint, vagy penzió rendszerben.

I arca ósár.

Hat hevesi tüzér hősi vállalkozása

A honvéd haditudósító osztály közlése

K. kis, szalmatető háza úgy bújtak a falu közepén álló hatalmas templom köré, mint ijedt csirkék az anyjuk szárnya alá. A falu lakossága érezte, tudta, hogy hamarosan felfordul a lassan kialakult rendes, nyugodt, békés élet, amikor nyugodtan hajthatták le esténként fejüket ágyukra, hiszen életük és vagyonuk felett a magyar katona vigyázott.

Három napja, hogy felfordult ez a kiegyensúlyozott élet. Borzalmas és féltelmetes hangokat hozott a szél onnan kelet felől. A háború jól ismert hangjai mind közelebb és közelebb kerültek. A falu szélén pedig hosszú sorokban voltak nyugat felé a szánkos oszlopok...

K. augusztusban kapta vissza templomát. A vallásos lelkiületét megőrző K.-i nép heteken keresztül dolgozott lázasan, nagy szorgalommal templomának helyrehozatalán. A bolsevisták nem rombolták ugyan le egészen, de a sok viszontagságnak kitett épületet ugyancsak erősen kikezdte az idő foga. Nappal a falu egész lakossága templomán dolgozott, este pedig imádkozni tanították az öregek a fiatalokat. Nem maradt száraz szem a templom felszentelésének lélekemelő ünnepségén. A templommal együtt avatták fel a nagy tér közepén felállított hármashalomból kiemelkedő kettőskeresztet is...

K. lakossága érezte, hogy hamarosan újra bezárul előtte a templom ajtaja. Elzárják Istenétől, akihez olyan nagy áhítattal zárandokolt a hétnek majdnem minden napján.

... A harcok lassan K. határáig terjedtek. Csapataink tervszerűen vonták ki magukat az óriási tülerő bekerítő mozdulatai elől. A visszavonulás azonban súlyos harcokkal járt. Honvédségünk nem könnyen adta át a megszerzett területet. Minden fontosabb helységeért, vagy terepöntéért véres küzdelem folyt. K.-ért is. Gyalogosaink egy álló napig tartották a falut. Itt volt egy ütegnek a tüzelőállása is. A hősi tüzerek, akik legnagyobb részét gyöngyösiék voltak, kitartottak egészen az utolsó pillanatig. Rengeteg lövést adtak le s rendkívül súlyos veszteségeket okoztak a nagy tömegben támadó oroszoknak. A tülerő végül is azonban egészen a falu szegélyéig tört előre. Az utolsó perceket bejáró tüzerek látták, hogy tovább nem tarthatják tüzelőállásukat, addigra az ellenség már a mozdonyállást be is kerítette. A mozdonyállásban volt az üteg teljes élelmiszerkészlete, konyhája s természetesen a lövegeket vontató lovak is. Már-már úgy látszott, hogy a tüzelőállás személyzetének nem marad más hátra, mint felrobbantani a lövegeket s gyalog, élelem nélkül megindulni hátrafelé. Talán a világ minden más katonája gondolkodás nélkül ezt a legegyszerűbb módot választotta volna. Ilyen nehéz helyzetekben mutatkozott meg egész történelmünk folyamán, hogy helyén van a magyar katona szíve, hogy mer vállalkozni, hogy nem fél a veszedelemről. A hevesi honvédek is azonnal készek voltak elhatározásukkal. Nagy László zászlós parancsnoksága alatt gyorsan megalakult egy önkéntes jelentkezőkből álló járőr s elindult az ütegre névze létfontosságú anyag megmentésére. Egy parancsnok és öt fő. Hat mindennek elszánt magyar. Tudták, hogy az ő bátorságuktól és ügyességüktől függ az egész üteg sorsa. Fehér lepelben kúszva közelített a kisdud csapat a bolsevista állások felé. Többszáz métert kellett a

csonttá fagyott jégen kúszniok, míg elértek a gyűrű szélét. Mikor egész közel kerültek már az oroszokhoz, két ködgyertya segítségével hirtelen behatoltak a gyűrűbe s meglepetésszerű rajtaütéssel sikerült pánikot kelteniük az ellenség között. Az ellenség nem tudhatta, mekkora erő lepte meg, így a támadási irányból azonnal visszavonult, szabad utat engedve a bátor járőrnek. Minden pere drága volt, így tüzereink gyorsan cselekedtek. Tóth Mátyás tizedes egy gránátvető fészket fedezett fel. Kézi gránátal megsemmisítette a kezelőket, azután azonnal működtetni is kezdte a zsákmányolt tüzfegyvert. A váratlan erős tüztámadás mégjobban megráztatta és megfélemlítette a vörösöket. Tóth tizedes támogatása alatt öt bajtárs percek alatt a mozdonyállásban termelt s annak személyzetével együtt gyorsan megkezdtek az elvonulást. Tóth tizedes tovább tüzelt s bátran kitartva állomáshelyén, mindaddig lefogta a szélső há-

zakba menekült ellenséget, míg a teljes mozdonyrész ki nem ért a gyűrűből.

Alig hallgatott el Tóth tizedes gránátvetője, amikor az ellenség hirtelen magáralált s látta, hogy milyen maroknyi sereg futámitotta meg. Rendkívül heves tüzet zúdított az elvágtató tüzereinkre. A tüzerek útja a templom mellett vezetett el. Itt hirtelen oldalüzet kaptak. Néhány orosznak sikerült beszivárognia a faluba s egészen a templomig hatolni. Tüzereink felvették a harcot s háztól-házig harcolva hiány nélkül mentették ki az értékes anyagot.

Az ellenség felderítői, úgy látszik, jelentették a templom körül keletkezett harcot, mert nem sokkal később, hogy tüzereink elvonultak, egymásután csapkodtak az ellenség tüzérének lövedékei a nagy tőrre. Egy gránát pontosan a bejárat elé csapott, hatalmas rést vágva a templomra. Ezután még két három lövedék talalta telibe az épületet.

Az ellenség még el sem foglalta a falut, K. már elvesztette nagy szeretettel és gondnal újjáépített templomát...

Kuntár Lajos,
hadapródőrmester.

Fell kell tüntetni a kirakatban az árakat és számlázni kell minden árut

Május 28-án lép életbe a fontos miniszteri rendelet

A kereskedelmi miniszter a hivatalos lap mai számában megjelent rendeletével szabályozta az árak számlázását és vételárának feltüntetését. A rendelet első része az árak számlázására kötelezi azokat a kereskedőket, illetve iparosokat, akik árut ennek továbbadásával, vagy feldolgozásával foglalkozó kereskedőnek, vagy iparosnak adnak el. A továbbiakban a közvetlen fogyasztásra, vagy továbbadásra árusító kereskedőt, illetve iparost a miniszter kötelezi arra, hogy üzlethelyiségében, illetve az árusító helyén lévő árakat lássa el árjelöléssel. A kirakatban elhelyezett árak eladási árát is fel kell tüntetni.

Ezek a rendelkezések azokra a kereskedőkre, illetve iparosokra nem vonatkoznak, akik árut kizárólag továbbadásra árusítanak. A kereskedő, illetve iparos, aki árut úgy közvetlen fogyasztásra, mint továbbadásra árusít, csak a fogyasztói árát köteles feltüntetni.

Az árjelölés kötelezettsége nem vonatkozik az átalakított, javított, továbbá azokra az árakra, amelyeket az iparos, vagy kereskedő nem eladás céljából, hanem azért tart, mert azokra iparának gyakorlásával, vagy üzletének fentartásával kapcsolatban szüksége van. Ugyancsak nem vonatkozik az ár az árunak az eladási ár jelölésére vonatkozó kötelezettsége a megrendelésre készített árakra. Ha a kereskedő, vagy iparos kirakatában ilyen átalakított, javított, vagy megrendelt, stb. árut helyez el, köteles az árunak ezt a jellegét a kirakatban szembetűnő módon feltüntetni.

Az üzlethelyiségben, illetve árusítóhelyen az árak eladási árát ma-

gán az árun, vagy annak burkolatán az áruhoz, illetve burkolatához függesztett függőjeggyel, vagy más alkalmas módon megjelölni. Az árjelölésnek olyan módon kell történnie, hogy az — esetleg az áru kézbevétele után — kétséget kizáró módon megállapítható legyen.

Az egymás mellé helyezett, vagy tartályba helyezett, azonos minőségű árakat minden egyes árunak külön megjelölés helyezett, árucsoportonként, szembetűnő módon alkalmazott közös árjelöléssel is el szabad látni. Ha az iparos és kereskedő olyan árjegyzékkel rendelkezik, amelyből a raktári szám, vagy egyéb ismertetőjél alapján az eladási ár megállapítható, csak az áru raktári számát, illetve ezt az ismertetőjelet köteles az árun feltüntetni. A kirakatban elhelyezett árúccikk árát szembetűnő módon úgy kell feltüntetni, hogy azt a kirakat szemlélője elolvashassa. A kirakatban elhelyezett árúccikk árának feltüntetése olyképpen is történhetik, hogy minden árúccikket számjeggyel, vagy más jelzéssel látnak el, az árúccikk árát pedig a számjegyre, vagy más jelzésre utalással a kirakatban szembetűnő módon elhelyezett árúccikk felé. A kirakatban elhelyezett árúccikknek azt a tényleges eladási árát kell feltüntetni, amelyet a vevő az áruért fizetni tartozik. A kirakati árhoz semmiféle felár nem számítható hozzá.

A rendelet ezután felsorolja a kivételezéseket. Az árfeltüntetési rendelkezések nem vonatkoznak többi között az órásiparra, ötvösiparra, ékszerkereskedésekre, kézműmunkakereskedésekre, virágkereskedésekre, kész és nyersbőrkereskedésekre pi-

perkereskedésekre, a rádióalkatrészekre, az üveg- és porcellán- és kerámiakereskedésekre, a villamossági cikk kereskedésekre, a villanyszerelési cikkek tekintetében, a vásárukereskedésekre és a gépalkatrészes kereskedésekre.

Ha valamely kereskedő, vagy iparos olyan árut is tart üzlethelyiségében, amelynek árusítása a most felsorolt kereskedelmi, vagy ipari szakma valamelyikének köréhez tartozik, ezt az árut az árjelölésre egyébként kötelezett kereskedő, illetve iparos sem tartozik árjelöléssel ellátni. A büntető rendelkezések felsorolása után, a rendelet utolsó szakasza kimondja, hogy az árak számlázásáról és a vételár feltüntetéséről szóló, ma megjelent rendelet 30 nap múlva, tehát május 28-án lép életbe.

Gyilkos töltőtollakat dobáltak Olaszországban az angol repülőkről

Rómából jelezték: (MTI) A Tribuna Reggia Calabriából érkező táviratot közölte, amely szerint az angol repülőgépek által ledobott töltőtollak súlyosan megsebesült egy öt éves gyermek és két másik személy.

Berlinből jelezték: (MTI) A Német TI jelenti: A brit repülő vesztesége az április 27-én éjjel Délnyugat-Németország helységei ellen intézett támadás során 21 gép volt.

Rómából jelezték: (MTI) A Stefani jelenti: Utólagos értesülés szerint az ellenségnek Orsseto város ellen intézett légitámadás alkalmával az áldozatok száma a következő: 145 halott, 285 sebesült, közülük száz könnyebb sérült. Az áldozatok legnagyobb része nő és gyermek.

Ismét megtorpedóztak egy japán vöröskeresztes hajót

Amszterdam. (MTI) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat jelentése szerint a brit szolgálatban álló Eskadana norvég rombolót elsüllyesztették.

Tokió. (MTI) A Német TI jelenti: Egy ellenséges tengeralattjáró április 25-én 15 óra 30 perckor kínai vizeken jó látási viszonyok mellett megtorpedózta a Buenosaires Maru japán vöröskeresztes hajót. A Buenosaires Maru a hatodik kórházhajó, amelyet az ellenség megtorpedózott.

Súlyosan érintette a szlavoniai magyarságot a partizánok garázdálkodása

Ujvidék. (MTI) A szlavoniai partizánok garázdálkodása igen súlyosan érintette az ottani magyar lakosságot is. A partizánok központja Kokocsak községben van és a körülötte lévő erdőségben mintegy tízezer partizán tanyázik. Daruvár és a nasicei járásokban 14 községet kifosztottak és házaikat felégették. A járások lakossága a szomszéd járásokba menekült. A partizánok dúlása elől 257 magyar család menekült járási székhelyekre. Az itteni horvátországi magyar közművelődési közösség kiküldöttjei szedték össze a menekült családokat és helyezték biztonságba. A partizánok magyarokat is meggyilkoltak, de a meggyilkoltak pontos számát egyelőre nem állapították meg, de remélik, hogy kevés lesz.

Hősök a belső fronton

A hazai belső front hivatásrendi tagozataiban mindenütt hőstípusok keletkeznek. Ezt állapítottuk meg a belső front hőseiről közzétett első szemlényben. Hősöket jellemeztünk az orvosi, a tanítónői, a tanári és a lelkes hivatásrendek sorából. Most folytatjuk az érdekes és felemelő hatású szemlényt és ezúttal a kereskedői és a családayai hivatásrendekből emelünk ki ismét olyan hőseket, akiket a külső front ragyogó magyar hősiessége ihletett meg és emelt ki a szürke önzés sápadt hétköznapióságának alacsony szintjéből.

Pár pillanatig nézzünk tel rájuk!

Kereskedő

FiataleMBER. Mindenben hozzá mérhető feleségével együtt torgalmas kis fűszer és csemege üzletet vezet a Tiszántúli egyik városában. Már reggel felhathok talpon vannak és éjjel tizenegy előtt alig térhetnek nyugovóra. Akkor is nehezen jön szemükre az üdítő álom, hiszen folyton az jár az eszükben: Vajjon holnap kapunk-e árut, vajjon nem késtünk-e el valamilyen jegyzésszámmal?

Háború van és ezért világszerte nehéz a beszerzés. A kormányzat megtesz mindent. De, sajnos, ma még sok helyen, a Tiszántúlon is a nagykereskedők még jórészt olyanok, hogy kiterjedt „rokonságuk”: a kiskereskedő. Ezt a rokonságot látják el első sorban. Ha a mi keresztény magyar kiskereskedőnk árúrt meg, a vele éppen „nem rokon” nagykereskedő kijelenti: „Nincs árú!”, vagy azt mondja: „Csak ez van!” És, amit kínál, az vagy hasznavehetetlen vagy kevés. Az egyik házastársnak ezért állandóan uton kell lennie, vagy a városban vagy a vidéken. Falun különösen ma kivételesen nehéz a beszerzés. A termelő kisgazdáknak már megvan az a fekete-árak fizetésére készítség vevőik. Mikor még bejártak az üzletekbe, hogy felajánlják termékeiket, az utcán rohamozták meg őket az ilyenek. Nem is kérdezték: mennyiért árulják, hanem ők ajánlották fel a többség részére kibíthatatlan magas árakat. És a falusi ellogadja az ajánlatot, felszállítja a „biztos” helyre egész készletét, hogy aztán ezentúl mindig oda vigye termékeit. Ha többet visz a szükségesnél, ez se baj, átveszik azt a szintén jómódu „rokonság” részére vagy közlik vele újabb „biztos” helyek címeit. Örösi áldozatokat hoz tehát ma a kiskereskedő, mikor mégis kimegy a talura és áruval tér vissza vidéki útjáról. És, ha akár a nagykereskedőtől, akár közvetlenül a termelőtől sikerült kiskereskedőnknek árut szereznie, elkezdődik a harc a vevőközönséggel.

A vevők nem akarják megérteni, hogy bizonyos cikkekben csak tíz dekárt adhat a kereskedő, ha azt akarja, hogy minden vásárlója hozzájutasson. Mások folyton tulságosan

előre szeretnék jegyeiket beváltani. Ha a kereskedő ellenszegül, hivatkoznak olyan cégekre, amelyek a konkurenciát ezen a törvénytelen úton akarták letörni. Vannak aztán a vásárlók közt ismét mások, akik annyira gyászmagyarok, hogy keresztény magyar testvérüknél csak cukrot, lisztet és szappant vásárolnak de véletlenül se vennének nála akárcsak egykilonyi almát, spenótot, stb. Pedig a keresztény kiskereskedőnk is felajánlja nekik a titelt és ugyanazokat a kedvezményeket, amelyeket máshol élvezett. Figyelembe se veszik ajánlatát, sőt megtegyegetik, hogy ítélik, mivel nem akarta őket törvénytelenül kiszolgáltatni, hozzá még „csalogatja” őket!

Persze, délben van kétórás szünet. De ezalatt nemcsak enni, hanem főzni is kell. Kereskedőnk felesége délelőtt ott ácsorgott a Közélelvezési Hivatalban az elszámolandó jegyekkel, szinte mindennap. Ha reggel hétre sikerül oda jutnia, akkor nyolcra bejut talán, de átlag jó eset, ha fél tízre itt mindent elintéz. Aztán rohan cukorért, lisztért, petroliumért, szappanért, aszerint, hogy mi fogyott ki.

A déli szünetben és vasárnapokon történik a rengeteg élelmiszerjegy felragasztása. Ez nem kis türelmet kíván. Sokszor a férj csinálja, míg a feleség gyorsan rántottát és kolbászt süt szinte nap-nap után, mert jobb és változatosabb ebéd készítésére idő sincsen. Jó, ha le tudnak dőlni egy kissé, így talán az egész napon át talponlevéstől nem lesz a lábuk idő előtt visszeres.

És most jön a java: hány kereskedő áldozta fel még a csekély szabadságát is a hivatásrendi szervezkedés szent céljaira, a kitűnő Baross-Szövetség kereteibe illeszkedve. Sőt egyéb fontos társadalmi egyesületek élhető elemei sokszor a különben is áldozatos életet élő kiskereskedők. Itt Váradon is ismerünk olyan önálló kiskereskedő hölgyet, aki a legjobb társasági modor birtokában hétről-hétre lemond a vasárnap délután örömeiről és egész vasárnapi délutánjait az egyik helybéli cselédkör vezetésének szenteli. És pedig teljes lélekkel.

Családanya

Dijáklánnyal beszélgetünk. Iskolája hívja fel rá a figyelmünket azzal a megjegyzéssel, hogy az ő özvegy édesanyja is a belső front egyik névtelen hőse. Családanyai hivatását tíz éve családfenntartó tisztel is összekapcsolja. Erről a hőiesen átharcolt tíz évről kisebbik leánya többi közt a következőket mondta nekünk:

— Anyám 1933-ban, 28 éves korában maradt özvegyen, két kis leányával. Nem volt egybe egy varrógép, nem a szoba-konyha butoron kívül. Az „utóállamok” egyike öt évi pereskedés után, azon a címen tagadta meg a nyugdíj folyósítását, hogy pénzügyi

tisztviselő édesapám csak nyolc évig volt szolgálatban. Azt nem vették figyelembe, hogy a megkezdett kilencedik szolgálati év kezdetét, az állami szolgálat közben szerzett betegség okozta korai halálát.

— Édesanyám eleinte varrással keverte meg a háromtagú kis család betevő falatját, de csakhamar meg kellett válnia gépétől. Beteg lett, megoperálták és az orvos eltöltötte az ülő munkától.

— Erre tüstént járó munka után nézett. Az egyik cégtől kézimunkát kapott bizományba és taluról-talura, illetve házról-házra járt és bizony nem kis megaláztatásokat alázatosan zsebre rakva, a csakis gyermekei javára gondolva, tovább dolgozott.

— Hat évvel ezelőtt egy szanatoriumba vállalt felügyelőnői állást. Nehéz munka volt ez is és amellet folyton attól rettegett, hogy a súlyos betegséget behurcolja a mi gyermekszobánkba is. Ezért másfél év után megvált ettől a munkától is. Hogy mégis elöteremtsem számunkra minden szükségessé, néhány tisztviselőnek adott kosztot. Két évig kinlódott így, mert a gondjai csak fokozódtak, az anyagi haszon viszont csekély volt. Ismét taluról-talura utazott, házról-házra járt, hogy kielégíthesse növekvő

vő igényeinket.

— 1940-ben a magyar csapatok bevonulása számunkra anyagi könnyebbulést is hozott, mert a nyugdíjat megkaptuk. A nyugdíj azonban a mai időkben oly csekély, hogy édesanyámnak ismét kell utaznia, taluról-talura járnia a bizományba kapott kézimunkákkal. Míg oda van, mi tanulunk és végezzük a háztartással járó teendőket. Nővérem most kapott oklevelet, még két évig felsőbb tanulmányokat fog végezni Kolozsváron. Két év múlva én is kész leszek és a kereskedelmi érettségi birtokában nővéremmel együtt keresni fogunk, hogy az értünk oly hőiesen küzködő édesanyának végre pihenő éveket biztosíthassunk! Addig megsegít bennünket a jó Isten és a hőiesen harcoló magyar katonák magával ragadó példája.

Eddig a magyar diáklány lelkes nyilatkozata!

Legközelebb az iparos társadalom belső fronton küzdő hőseit mutatjuk be. Anyagunk hála Istennek oly gazdag, hogy szemlényeknek szükségképpen vázlatokká kell szürkülnie. De még így is szívbemarkolnak. Minden érző magyar szívből!

Vekerdi OLASZ PÉTER dr.

Milyen élelmiszerkészleteket lehet tartani a háztartásokban?

Tájékoztatót adott ki a közellátási miniszter

A közellátási korlátozások életbe léptetése óta számos rendelet jelent meg, amely szabályozta a különböző élelmiszerek fogyasztását és ezzel kapcsolatban a háztartásokban tartható készletmennyiséget. Miután a rendeletek kiadása óta eltelt idő alatt egyes intézkedések feledésbe mehettek, a közellátásügyi minisztérium most összefoglaló tájékoztatót nyújt ezekről az érvényben lévő rendeletekről. Tojásból a magánháztartások személyenként legfeljebb két kilogrammot tárolhatnak. Ennél több tojás egy magánháztartás készletében még átmenetileg sem lehet. Aki ennél több tojást tart készletében, kihágást követ el, ami büntetést és elközbást von maga után. Szappanból és mosóporból a magánháztartásokban legfeljebb személyenként 2 kilogrammot szabad tartani, orvosnak 3 kilogramm szappant vagy ennek megfelelő mennyiségű, minden 10 dkg mosószappan helyett 25 deka mosóport tarthatnak készletben. Ez a mennyiség azonban csak az orvos saját személyére vonatkozik. családtagjai után személyenként csak 2 kg mosószappan tárolható. A szappannál és a mosópornál — tojástól eltérőleg — a megengedett legnagyobb készletnél több mennyiség tartása még nem kihágás. Az a háztartás azonban, amelynek a megengedettnél nagyobb készlete van, mosószappant és mosóport mindaddig nem szerezhethet be, amíg készlete személyenként két kg. orvosoknál 3 kg alá nem csökkent. Aki annak ellenére, hogy a megengedett készletnél több szappannal vagy mosóporral rendelkezik, újabbat szerez be, ezzel már kihágást követ el. Cukorból, zsirból, lisztből és kenyérből a magánháztartásokban készletbentartható mennyi-

ség közvetlenül meghatározva nincs, akinek azonban bizonyos mennyiségnél több van, nem kaphat cukrot, zsirt, lisztet és kenyérgyget. A magánháztartások cukorkészlete a háztartás félévi fejadagjának megfelelő mennyiségben mentes a hatósági igénybevétel alól, az a háztartás azonban, akinek ilyen mennyiségű cukorkészlete van, mindaddig nem tarthat igényt cukorjegyre, amíg a birtokában levő készlet a háztartás szükségletét az illető városban érvényes fejadag szerint fedezi. Aki nek egy kg-nál több zsir, hár, szalonna van birtokában, zsírjegyét nem veheti át, illetve azt visszaszolgáltatni köteles. Akinek tulajdonában a finomliszt és kenyérgygy kézhezvétele előtt 2 kg-ot meghaladó mennyiségű finomliszt vagy szárazszáraztás jut, lisztjegyét, akinek pedig egy kg-ot meghaladó kenyérliszt jut a birtokába, kenyérgyget nem veheti át. He-lyesebben az ilyen személy részére kiadott jegyről a megfelelő számú finomliszt- vagy kenyérszelvényt levágják. Babból, borsból, lencséből, hajdinából, mákból és cirokmagból senki sem vásárolhat többet, mint amennyit háztartásában 1943 június 30-ig tényleg felhasznál. Ennél nagyobb mennyiség egy háztartásban csak akkor lehet, ha a háztartás östermelő és ilyen terményeket termelt. A kenyérgabonából készletben tartható mennyiség közvetlenül megállapítva szintén nincs, azonban a kenyérgabonajegy bevezetése folytán kenyérgabonája csak annak lehet, aki ilyen jegyet kapott.

Olvassa és terjessze a Magyar Lapokat

Fehér-boy

Rimanóczy-utca 10. szám

Telefon: 21-80

Mindent elintéz

fillérekért

Gyors, pontos, megbízható!

Miért lanyhult el a váradi turistaélet?

Tegnap számunkban egyik belső munkatársunk, aki maga is szívvel-lélekkel természetjáró, a turistaélet nagyváradi válságával foglalkozott. Erre a kétségtelen jószándékkal megírt cikkre válaszol az alábbiakban Papp Lajos, az Idegenforgalmi Hivatal vezetője. Hiszszük, hogy ezekből az írásokból és a további hozzászólásokból sok értékes és hasznosítható eszme, ötlet fog születni. (Szerk.)

Örömmel olvastam „j. b.“ cikkét melyet „Turistaélet — egyetemi élet” címmel írt, mert kell, hogy valaki szítsa azt a tüzet, amelynek nem szabad kialudnia. A megszállás éveiben a turistaság itt nem csupán kedvtelés, időtöltés, testkultúra volt, hanem a hazai föld szeretetének messze világitó fáklyája is, amelynek lángja a boldog felszabadulás óta mintha elhalványodott volna. Ez azonban csak látszat. Azoknak a turistáknak a szívében, akik az elszakítva maradt csodálatos Biharhegységet ismerték, járták, olthatatlanul ég a vágy, a szeretet az „elvesztett paradicsom” után és minden áldozatra készen állanak, hogy azt ismét magukénak mondhassák. A megszállás éveiben voltak itt olyan vasárnapok, amikor a megrakott teherautók 4—500 főnyi turistát cipeltek az ezer csodát rejtő hegyek lábaihoz.

Ezek a turisták ma gyászolnak és nem tudnak sehogysémen ráfanyalodni az ezer méteren aluli dombokra. És itt a nagy hiba, mert a megmaradt csonka Biharban is rengeteg a természeti szépség és a történelmi emlékek, amelyekhez az elvezető utat, a volt Csonkaházából ideköltöztető természetkedvelők előtt éppen az itten élt turistáknak kellene feltárniuk.

A hiba azonban nemcsak a „régigárdában” leledzik, hanem az újonnan ideérkezettekben is, mert a „hivatalos egyesület” az első két évben nagyon sok kirándulást hirdetett meg a „Magyar Lapok” hasábjain is, de új érdeklődő, új résztvevő alig akadt egy pár. Ez aztán a „régigárdát” végleg elkedvetlenítette és ez volt a hiba, mert tudniok kellett volna, hogy minden szent ügy körül

sokan vannak a hivatalosak, de kevesen a választottak. De az a kevés megérdemli, hogy áldozatot hozzunk értük.

Nem írom le ezzel a tárgyval kapcsolatos sok gondolatomat, mert szeretném, hogy ha előbb mások is hozzá szólnának. Nem fulánkosan, nem a valóságos, vagy vélt mulasztások felhánytorgatásával, mert ez csak meddő szellemi torna maradna, hanem inkább az ötletek, gondolatok

magvetésével, hogy új életet fakaszunk az alvó ugaron. Mert a természetjárás nemcsak a lábikrák erősítése, a tüdők tágitása, hanem magasztos eszme is. A hazai föld és nép megismerésének legteljesebb eszköze a turistaság. Aki csak vonaton, vagy gépkocsin száguld át valamely területen, valami keveset lát abból és sokszor csak téves fogalmat alkot arról. Aki azonban gyalog, zárandokként járja a szentelt hazai földet és szívbe zárja annak örök szépségeit, az a tudatos hazaszeretet legnemesebb érzésével gazdagítja lelkét.

Várom tehát a hozzászólásokat és a végén nekem is lesz majd mondandóm.

PAPP LAJOS

Ezer pengőre ítélték a nagykanizsai polgármestert

Nagykanizsáról jelentik: A nagykanizsai rendőrkapitányság eljárást indított 27 hentesmester ellen, mivel azok bizonyos sértéshusokot a polgármester utasítására felfüstöltek, hogy azokra a napokra tartalékolják, amikor húst nem lehet kapni.

A rendőrkapitányság a fennálló közellátási törvények értelmében megindította az eljárást, amelynek során a

közellátási miniszter újlag szintén jóváhagyta a polgármester intézkedését. Ettől eltekintve a rendőrkapitányság tovább folytatta az eljárást és a húsokat elkoboztatta.

Tegnap fejeződött be a kihallgatások sorozata s ennek eredményeképpen Kratky István dr polgármestert 1000 pengő pénzbüntetésre, a henteseket 50—500 pengő pénzbüntetésre ítélték.

Május 1-től azonossági számmal kell ellátni a felekezeti anyakönyvi kivonatokat is

Hogyan kell összeállítani az azonossági számot?

A Magyar Értesítő jelenti: Valamennyi egyházi főhatóság közli, hogy május elsejétől kezdve minden születési anyakönyvi kivonaton és értesítőn stb., amelyeket az 1870. január 1. és 1895. október 1. közé eső időben vezetett születési, illetve keresztelési anyakönyvből kiállítanak, a címfelirat fölött fel kell tüntetni a gyermek „azonossági számát”, a vallás- és közoktatásügyi miniszter 73.400—1943. sz. rendelete alapján. (Pl.: Azonossági szám: 0001. 01. 88. 0015.) Az azonossági szám 12 számjegyből áll és pedig 4—2—2—4 csoportosításban. a) Az el-

ső négy szám egyezik annak az állami anyakönyvi kerületnek sorszámmával, amelynek közigazgatási területén az egyházi anyakönyvi állomás működik. b) A következő két számjegy közül az első számjegy a vallásfelekezeti jelöli meg. Nevezetesen: 0 = latin szert. római katolikus, 1 = görög és örmény szert. római katolikus, 2 = református, 3 = evangélikus, 4 = unitárius, 5 = görögkeleti, 6 = izraelita felekezet. A második számjegy megkülönbözteti egymástól az ugyanannak az állami kerületnek területén működő azonos vallásfelekezeti anyakönyvi állomásokat. Pl.: a Budapest I., akvi kerület területén működő latin szert. római katolikus anyakönyvi állomások megjelölése így alakul: Budapest—Várplébánia 3001.01, Budapest—Koronázó plébánia 3001.02, Budapest—Krisztinaplébánia 3001.03, Budapest—Tabán-plébánia 3001.04. — Ugyanígy történik az egy körjegyzőséghez tartozó kisközségekben működő azonos vallásfelekezeti anyakönyvi állomások megkülönböztetése is. c) A következő két számjegy a bejegyzést tartalmazó születési anyakönyvi évfolyam két utolsó számjegye. Évfolyamnak számít egy-egy évben január 1. és december 31. napja közt bevezetett születési bejegyzés. d) Az utolsó négy számjegy a születési akvi följegyzés folyószáma. Ha az egyes följegyzések nem volnaak folyószámmal ellátva, évfolyamonként újra kezdve, a születési esetek margóján pótlendő. Amennyiben az a) és d) jelzés alatt tárgyalt számcsoporthoz régebbi kevesebb számjegyből áll annyi zérus irandó eléje, amíg négy

számjegyvé válik. Pl. annak a gyermeknek azonossági száma, aki az aba-ujszántói református egyházközség születési anyakönyvének 1890. évfolyamában a 15. folyószám alatt van bejegyezve, a következő: Azonossági szám: 0001. 21. 90. 0015.

Meg kell cenzusabályozni a Bunyitay Liget kártyázó-névezető suhancait

Kaptuk az alábbi közérdekű panaszlevelet közlés végett:

„Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Bocsánatot kérek zavaró soraimért, de már nem tudom tovább visszatartani magam attól, hogy nyilvánosan is ki ne fakadjak a Bunyitay-ligetben tapasztalt állapotok fölött. Napról-napra olyan dolgok történnek ott, amiket nem szabad tovább tűrni az illetékeseknek.

Én gyakran járok szabad időmben pihenni és jó levegőt szívni a ligetbe. Azok, akik ugyanezt teszik, nagyon jól tudják, hogy milyen jól tesz egy ilyen séta, vagy pihenés a szabadban, a tiszta levegőn. Hová is menne másfelé az a városi, aki munkája után egy kis jótekonyságot és pihenést keres? Annál jobban booszan, hogy a liget sok helyen káromkodó, kártyázó suhancok csoportjai lopják a napot. Nagyon sokaktól hallottam már kifakadákat e miatt. Nem is lehet ezt tovább tűrni. Tudomásom szerint a szerencsejáték el van tiltva. De a fiataloknak még külön szigorúsággal érvényes az ilyen rendelkezés. Hiszen itt semmi jót sem tanulnak. Sokszor összelopkodják szüleiktől, vagy idegenektől azt a pénzt, amit a pénzlésre fordítanak. Nagyon sok ifjú hagyja ott azt a pénzt, amit ruhára, vagy élelemre kellene fordítania. Az is megdöbbentő, hogy az ilyen káromkodó, pénzező suhancok másoknak is rossz példát mutatnak. Fiatal diákok kerülnek a közelükbe és beállnak a társaságukba. Mondanom sem kell, hogy mit jelent a fogékony léleknek az ilyen társaság. Érzem azt, hogy nagyon sok liget-látogató embertársam nevében írtam le ezeket s ezek is mind nagyon hálasak lesznek a Szerkesztő Urnak, ha a panaszt lapjában szívesen közli. Teljes tisztelettel (aláírás).”

A panasznak szívesen adunk helyet. Magunk is több ízben szótartottuk már ezt a kérdést s jogosan hiszük, hogy az illetékes hatóságok pontot tesznek erre az állapotra a Bunyitay-ligetben.

Heti értekezletet tartott a MÉP

Nagyvárad, április 29. A Magyar Élet Pártja szerdán este tartotta meg nagy érdeklődés mellett szokásos heti értekezletét a Bémer-téri hivatalos párthelyiségben. Az értekezleten dr Hlatky Endre főispán elnökölt. Az értekezlet Nagyvárad problémáival foglalkozott. Dr Hlatky Endre főispán nagy beszédben mutatott rá azokra az okokra, amelyek Nagyváradnak ipari városná való fejlesztését indokolják meg. Foglalkozott azután az átépítésre és kibővítésre szoruló üzem kérdésével, továbbá a Budapestre és Esztergomba került Ipolyi-féle műkin-csek sorsával, megemlítve azt, hogy a Nagyváradra való hozatalukra meg kell tenni a szükséges lépéseket.

Több értékes és ügybuzgó felszólalás után az értekezlet lelkes hangulatban ért véget.

Tavasza

vásároljon

divatszörmét

Halász Imre

szücsüzletből

Kazinczy utca 4.

Szörmék, szőnyegek, bundák megóvását

értékbiztosítással vállalom

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5. SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40.
 félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekkszámánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

ESKÜVŐ. Tasnádszántói dr. *Becky* István állatorvos húsvétmásodnapján esküdt örök hűséget *Fejér* Ilonának. Az esküvőt vezényelték dr. *Scheffler* Ferenc, lapvallalatunk igazgatója végezte a vallási (Szatmár vm.) róm. kat. templomban.

A főispán és a polgármester Kolozsváron. Nagyvárad, április 29. Hlatky Endre városi főispán és Soós István polgármester ma reggel gépkocsin Kolozsvárra utazott, hogy Nagyvárad közlekedési érdekeit képviselje a kolozsvári üzletvezetőség értekezletén, amelyen a nyári menetrend előkészítéséről táncoskoznak az illetékes ténylezők. A főispán és a polgármester még ma este visszaérkeznek Nagyváradra.

MINISZTERTANÁCSOT TARTOTTAK A KORMÁNY TAGJAI. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormánytagjai szerdán délután minisztertanácsot tartottak, amelyen folyó kormányzati ügyekkel foglalkoztak.

Bolivia csatlakozik az Egyesült Nemzetek egyezményéhez. Buenos Airesből jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: La Paz jelentés szerint Elliott bolíviai külügyminiszter kijelentette, hogy Bolívia csatlakozik az Egyesült Nemzetek egyezményéhez. Elliott ezt a bejelentést a sajtótervezésen tette. Közölte, hogy a meghívás az Egyesült Államok részéről történt. Az Atlanti Charta eredeti okmányát a bolíviai államelnök fogja aláírni, washingtoni látogatása alkalmával.

UJABB SPANYOL ÖNKÉNTESK MENNEK A KELETI HARCTERRE. Logrona. (MTI) A NTL jelenti: Logronban most állították össze egy újabb expedíciót, amellyel 943 spanyol önkéntes utazik a keleti harcra. A kék hadosztály soraiban résztvegyen a bolsevizmus elleni harcban.

Húsz misszionáriust elhurcoltak a öríték Abesszíniából. Rómából jelenti: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Az Abesszíniában működő húsz kapucinus misszionáriust, a britek Rhodésziába és Kenyába hurcolták. A kapucinus atyákat veszedelmes politikai foglyokként kezelték a gyűjtőtáborokba zárták. Többet közülük meg is vertek.

MÁJUS HÓNAPRA FÉLLITER PETRÓLEUMOT ADNAK KI. Nagyvárad város polgármestere 2494/1943. k. é. sz. alatt a következő hirdetményt adta ki: Értesítem a város közönségét, valamint a petróleumarúsítással foglalkozó összes kereskedőket, hogy az 1943. évi május hóra szolgáló világítási petróleumjegyre csak egy félliter petróleum lesz kiadható, tehát a május havi jegyekre kiadott petróleummennyiséget a Közlekedési Hivatal csak egy félliterben számolja el. Nagyvárad, 1943. április hó 27-én. Dr. Soós István s. k. polgármester.

A bélben keletkező bomlási termékek által okozott rosszulleteknél, a régióta bevált, tisztán természetes „*Ferenc József*” keserűvíz, gyors és alapos bélkiürítő hatásánál fogva, gyakran a legjobb szolgálatot teszi. Kérdezze meg orvosát!

Nagyvárad katolikus leányainak figyelmébe! Tanulmányi „tarka-nap” lesz május 9-én, vasárnap délelőtt 9-11-ig, délután 4-7-ig a Szociális Testvérek Pray György-utca 5. szám alatti otthonában, melyre szeretettel várják Nagyvárad minden — legalább négy középiskolát végzett — katolikus leányait, aki nem sajnál egy vasárnapot feláldozni azért, hogy lelkiileg, szellemileg és kedélybelileg több lehessen s felüldülve erőt gyűjtsön a hétköznapi szürke robotjához.

GRAHAM-KENYERET OSZTANAK A BETEGEKNEK. Nagyvárad thj. város polgármestere 2496/1943. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: Értesítem a város közönségét, hogy a m. kir. közellátásügyi miniszter ur a város lakossága részére Graham-ízletet utalt ki. A Graham-ízletből készült kenyér ezétoztását Frischmann Adolf nagyvárad. Halász-utca 15. sz. sütőiparos végzi, ki az igazolt betegek részére (orvosi bizonyítvány alapján) a szükséges Graham-kenyér mennyiséget ki fogja szolgáltatni. Nagyvárad, 1943. április 21. Dr. Soós István s. k. polgármester.

Uj gyakornok a nagyvárad forgalmi adóhivatalnál, (MTI) A pénzügyminiszter Péczy Endre debreceni lakost, a nagyvárad forgalmi adóhivatal létszámába forgalmi adóhivatali gyakornokká kinevezte.

LEÉGTEG EGY FABÓDÉ. Szerdán értesítették a tüzoltókat, hogy a nagyállotték a tüzoltókat, hogy a nagyállomásnál lévő fűtőház háta mögött egy fabódé kigyulladt. Azonnal kiszállt a tüzoltóság és felőrai munkával sikerült a tüzet eloltani. Az 5 méter hosszú és 3 méter széles fabódében 40 méter deszka esett a tűz martalékául. A bódé tulajdonosa Andriksa János kereszmáros, Csáky-utca 14. szám alatti lakos. Megindult az eljárás a tűz keletkezésének megállapítására.

Egyiptomban megtiltják a keresztény missziók működését. Tuniszból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Az egyiptomi parlamentben törvényjavaslatot nyújtottak be, amellyel Egyiptomban megtiltják a keresztény missziók tevékenységét.

Kontuly Béla befejezte a bevonulási kép átalakítását

Nagyvárad, április 29. A város dísztermében ma lebontották az allványokat, amelyeken Kontuly Béla festőművész napokon át dolgozott, hogy a bevonulási képet a szakértő bizottság kivétségének megfelelően átalakítsa. A péntek délutáni közgyűlésen már új formájában fogják látni Kontuly Béla sokat kifogásolt művét a törvényhatósági bizottság tagjai.

A változtatásokról a legjobb tudattal se lehet állítani, hogy azok elfogadhatóvá tették volna a bevonulási képet. A művész átfestette kisé a főalak arcát, markánsabbá tette vonásait, de a lovagló ülés hibáin semmit se tudott javítani. Az emlvényen szereplő álló hajadonok csoportjába némi mozgást vitt és derűsebbé tette élettelen arckifejezésüket, de ezzel csak halvány fénytöréseket sikerült a nagy vászonra rögzítenie az öröm és lelkesedés általános sugárzásának, ami a bevonulás feledhetetlen ünnepét jellemezte. A

KORONA Filmszínházban
 A legújabb burleszkvígjáték
Legény a gáton
 Pethes, Vaszary, Hajmássy, Csikós, Kővári

Vakmerő játék az izzó szerelem és a gyorsan villanó kés országából.
Népitélet
 CASINOBAN

Mit szabad építeni Angliában? Zürichből jelenti, hogy a kormány legújabb intézkedése szerint ezentul minden építkezést a legszigorúbban ellenőriznek. Építkezni csupán a hadifortésságu üzemekben és a légitámadások alkalmával elpusztult épületek helyén lehet. Az építkezési ipar csak idősebb embereket vehet fel munkásnak. (TEK)

HONAN TARTOMÁNYBAN SOK EMBER ÉHENHALT. Nanking. (MTI) A NTL jelenti: Honan tartomány éhínséggel sújtott részéből kiküldöttek jelentek meg Nankingban segítséget kérni. Jelentésük szerint sok tartományból kivándoroltak a fiatalok, míg az öregek éhenhaltak. Élelmiszerekért gyereket adnak cserébe. Más kerületekben megtették a kutyákat is és most madarakat igyekeznek fogni. Arra is volt eset, hogy a gyerekeket ették meg. Az éhínség következtében sok járványos betegség terjedt el.

Erősen emelkedtek az angol vasutak bevételei. Zürich jelenti: az angol kormány Fehérkönyvéből kiderül, hogy a múlt év folyamán az angol vasutak és a londoni közlekedési vállalatok tiszta nyeresége 22 millió fontról 89 millió fontra emelkedett. A kormány és a vasutársaságok között érvényben lévő bérleti szerződés szerint ebből 43 millió font a társaságokra, 46 millió font pedig az államra esik. A nyereség emelkedése svájci megítélés szerint új tőpöt fog adni a vasúti részvények birtokosainak, hogy erősebb nyomattal követeljük a szerződéseknek a vasutársaságok javára történő módosítását.

KINEVEZÉS A NAGYVÁRADI FORGALMI ADÓHIVATALHOZ. (MTI) A pénzügyminiszter Péczy Endre debreceni lakost a nagyvárad forgalmi adóhivatal létszámába forgalmi adóhivatali gyakornokká kinevezte.

Aruhalmozás az Egyesült Államokban. Genfből jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Newyorkból jelenti: Az Egyesült Államokban mindenütt öltönyöket, ruhákat halmoznak fel. New Orleansban ezenkívül még szappant és gyufát, Los-Angelesben szépitőszereket, Washingtonban ajakruzszt, villanykörtét, szemüveget halmoztak fel.

MEGGYILKOLTÁK BESANCON POLGÁRMESTERÉT. Páris. (MTI) Ismeretlen tettesek Montferandot, Besancon polgármesterét meggyilkolták. Feltehető, hogy a gyilkosok egy kommunieta bandának a tagjai.

Folyóirat-szemle

Megjelent a Gazdasági Jog áprilisi száma

A légitámadások következményeinek elhárítása és az ezzel kapcsolatos jogviszonyok rendezése kérdéséről közöl érdekes cikket a Gazdasági Jog most megjelent áprilisi száma. A cikk rámutat a légitámadások által okozott károk tárgyában nemrégiben megjelent kormányrendelet orvoslására szoruló néhány hiányosságára. Érdeklődésre tarthat számot továbbá a Kuriának az 1939. IV. t. c. végrehajtásával kapcsolatos gyakorlatáról szóló ismertetése, valamint Wolfgang Siebert berlini professzor nagyobb tanulmánya a német munkaalkotmányról, Zsembery István, a jogügyletek gazdasági egyensúlyának kérdéséről írt ugyancsak nagyobb tanulmányt. A lapot gazdasági jogszabályok szokásos ismertetése és gazdag irodalmi rovat egészíti ki. A lap megrendelhető a felelős kiadónál dr. Szende Tibor, Budapest, V., József nádor-tér 2-3. sz. Előfizetési díj évi 25 P, jogi személyeknek évi 40 P.

Száz sebesültet vendégelnek meg ma délután az Immaculata intézet növendékei

Nagyvárad, április 29. Az Immaculata Intézet, amely a megszállás ideje alatt is számos tanulókat adta izzó hazafiságának és áldozatos magyar-szellemének, a felszabadulás után is minden hazafias megmozdulásban előnek veszi ki a részét. A kitűnő szellemben vezetett intézet növendékei most elhatározták, hogy a városunkban ápolt sebesültek közül százat megvendégelnek. A sebesülteket csütörtök délutánra hívták meg. A növendékek erre az alkalomra sok kedves meglepetést készítettek elő.

Kivánsághangversenyt rendez a Luther Kar

A nagyvárad evangélikus egyház-köztség Luther Kara 1943 május 1-én, délután fél 6 órai kezdettel a Sal Ferenc-utca 9. sz. alatti Magyar Ház disztermében a Vöröskereszt és a sebesült honvédek javára kivánsághangversenyt rendez, melyre Nagyvárad magyar társadalmát szeretettel meghívja. A kivánsághangversenyre belépőjegy nincs, ellenben önkéntes adományokat a nemes célra köszönettel fogad a Rendezőség.

Őszinte megköszönés

Egy asszony visszanéz

Igen érdekes témájú filmet pergetnek a Belvárosi mozgóban. Rudványi Géza írta és rendezte a darabot, amely egy művészasszony szerelmi életét, boldogságát és meghasonlását eleveníti meg. *Tasnády Mária, Jávor Pál, Somlay Artur, Csontos Gyula és Zsille Margit játsszák a főbb szerepeket. Nehezen indul a cselekmény, eléggé vonatolt is az első rész, de aztán remekül fejlődik egészen lélekemelő megindultságig. Különösen Tasnády Mária alakítása megdöbbentően élethű és valóságos.*

A film minden bizonnyal széles rétegben tetszeni fog.

Itt írjuk meg ismét, hogy a Belvárosi mozgó igazgatósága nemes, hazafias érzéstől vezérelve, minden nap a 3 óras előadáson vendéglátja a sebesült honvédeket.

RÁDIÓ

PÉNTEK, ÁPRILIS 30.
Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő. Torna.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Budapesti honvéd őrzéselőzár zene-kara.
- 11.15 Gézy Barnabás zenekarának műsorából.
- 11.40 Dr. Csapodnyé Mócsy Márta dr. előadása.
- 12.10 A rádiózenekar műsorából.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Sovinszky László szatzenekara.
- 15.00 Dánielné Magyar Ilona énekel.
- 15.25 A Vitézi Rend Zrínyi Csoprtjának műsora Zrínyi Miklós születésnapja alkalmából.
- 15.55 Szabó Quitter Géza tánczenekara játszik.
- 17.00 A Honvédelmi Miniszterium Légoltalmi Csoprtfőnökségének közleménye.
- 17.15 Földrészeket át szárnyaló baborus dalok.
- 17.50 Sportközlemények.
- 18.00 Német hallgatóknak.
- 18.30 Ádám Jenő, a Zeneművészeti Főiskola tanárának népdalfőelőadása.
- 19.00 Babilis anthológia. Összeállította Illyés Gyula. Közreműködik Simonffy Margit, Nagykovácsi Ilona és Lehotay Árpád.
- 19.45 Atterbe: A halga szüzek — svéd rapzódia.
- 20.00 Bokay János csevegése.
- 20.15 A Magyar Rádió ünnepi esteje. I.e. hár Ferenc születésnapja alkalmából.
- 22.10 Oláh Kálmán cigányzenekar.
- 22.50 Szórakoztató zene.
- 23.35 Táncczene.

Budapest II.

18.05 Az Operaház előadásának közvetítése: Rodelinda.

Megvételre kell felajánlani az állati csontot és körmöket

Kikre vonatkozik a felajánlás kötelezettsége

Nagyvárad thj. város polgármestere 2421/1943. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A magyar kir. Iparügyi Miniszter 21.100/1943. Ip. M. sz. rendelet értelmében a mészáros, a hentes, az állatvágó vállalat és a húsfeldolgozó vállalat köteles az általa levágott lónak a patáját, marhának, sertésnek, kecskének és juhoknak a körmét az állat levágásakor levágni és összegyűjteni.

Az olyan vendéglő, penzió, kifőzés, korosma és más vendéglátó üzem, továbbá kórház, gyógyintézet, nevelőintézet és más ellátást kiszolgáltató intézet tulajdonosa (felelős vezetője), amely üzemben (intézetben) naponként legalább ötven ebédet vagy vacsorát szolgáltatnak ki, köteles a konyha- és hulladékesontot összegyűjteni.

A jelen rendelet hatálybalépésétől számított nyolcadik nap eltelté után belföldi esontot, patát és körmöt csak a Taurus Nyertermék Kereskedelmi Részvénytársaság és olyan kereskedő vásárolhat (gyűjthet), akinek erre — a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter előzetes hozzájárulása alapján — a m. kir. Ipari Anyaghivatal engedélyt ad.

A mészáros és a hentes az üzemében a tőkehűsből kitermelt esontokat, nyersen vagy konyhailag főtt állapotban magán- vagy közfogyasztás céljára a fennálló jogszabályok szerint kiszolgáltathatja.

A mészáros, hentes, állatvágó és húsfeldolgozó vállalat — az általa levágott vagy az általa egészen, vagy részben megszerzett állathól kitermelt nyers esontot és összegyűjtött patát és körmöt, továbbá a vendéglátó üzem tulajdonosa (felelős vezetője), az összegyűjtött esontot:

valamint a kereskedő a birtokában levő esontot, patát és körmöt: ügyszintén az iparos, aki saját üzemében való feldolgozás céljából külföldről esontot, patát, vagy körmöt hoz be, az így behozott árut s végül az a személy,

akinek esontból, patából vagy különböző zár alá vett készlete van, köteles azt a Taurus Nyertermék Kereskedelmi Rt.-nak a részére a Közellátási Miniszter által megállapított áron vételre felajánlani, még pedig a következő időpontokban:

- a húsiparos a vágatás utáni tizenöt nap elteltét követő hétköznapon;
- a vendéglátó iparos havonként, minden hónap ötödik napjáig;
- a kereskedő a jelen rendelet hatálybalépését követő kilencedik napon;
- az iparos az Anyaghivatal felhívását követő nyolc nap alatt;
- a magánüzemélyek pedig minden hónap utolsó köznapján.

A felajánlásnak ajánlott levélben, a Részvénytársaság elkészítetett, a Részvénytársaságnál és a vásárlásra jogosult kereskedőknél kapható űrlap felhasználásával kell történnie.

A Részvénytársaság az árut köteles átvenni s erre vonatkozó nyilatkozatát a felajánlás vételtől számított nyolc nap alatt annak a helynek a megjelölésével közölni, ahol az árut átveszi. A felajánló köteles a közlés vételtől számított három nap alatt az árut erre a helyre elküldeni (feladni).

A felajánlásra kötelezettek az árut az elküldésig (feladásig) meg kell őrizni és a romlástól meg kell óvni.

A felajánló az áru elküldésével (átadásával) egyidejűleg köteles a Részvénytársaságnak megküldeni:

- az elküldött (átadott) árunak minőségét és súlyát feltüntető jegyzéket;
- a számlát;
- a feladást illetőleg az átvételt igazoló okmányok másolatát.

Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással büntetendő az, aki a jelen rendeletben foglalt rendelkezések valamelyikét megszegi, vagy kijátsza.

Nagyvárad, 1943. április hó 21.
Dr. Soós István, polgármester.

Férfiruhákát használtakat legjobban árón vehet, etadhat **MOLNAR** hasznaltruha üzletében Bémer-tér 1. (udvarban.) Hívásra házhoz jövök.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei:

Dayka Margit vendéjátékai: csütörtökön este, pénteken délután és este

Dayka Margit csütörtökön este, pénteken délután és este az *Udvarolni felesleges* c. vígjáték-újdonosságban vendégszerepel a színházban. Vasárnap Gábor nagysikerű újdonossága az Új Magyar Színháznak ma is műsor darabja, ahol tomboló siker mellett, telt nézőtereket vonz. Mérsékeltlen felemelt helyárak! Csütörtökön premier-bérlet, pénteken este A-bérlet, csekély ráfizetéssel. Jegyek korlátolt számban még kaphatók.

Leányvásár. Jakobi híres nagyoperettje „filléres helyárakkal van szombaton délután műsoron Márfi Vera, Göndör Klári, Benkő Béla, Szabó Ernővel a főszerepekben.

Egy nap a világ c. mai világháborus történet, a rendkívüli nagy sikerre való tekintettel, szombaton este ismét műsoron van „olcsó helyárakkal”.

Mária főhadnagy, az idény legna-

jobb operett-sikere, vasárnap délután „olcsó helyárakkal” kerül színre.

Vasárnap este a legkacagtatóbb operett-újdonosság, a *Bácskai dinom-dánom* tölti be az est műsorát.

A hétfő esti Népművelési előadásra a jegyek a színházi pénztárnál kaphatók. Színre kerül: *Egy nap a világ* Jegyek már válthatók.

HETI MŰSOR:

Csütörtökön este: *Udvarolni felesleges* (Dayka Margittal).

Pénteken délután: *Udvarolni felesleges* (Dayka Margittal).

Pénteken este: *Udvarolni felesleges* (Dayka Margittal).

Szombaton délután: *Leányvásár*.

Szombaton este: *Egy nap a világ*.

Vasárnap d. u.: *Mária főhadnagy*.

Vasárnap este: *Bácskai dinom-dánom*.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Kis tangóharmonikát veszek. Cím a kiadóban. 670

H. V. Morton: Az Üdvözítő nyomában, 2 kötet vászonkötésben, arany metszéssel eladó. Cím a kiadóban. 669

Jó hangú cimbalom eladó. Cím a kiadóban. 668

Ocska kisebb ablakok eladók. Akadémia-u. 8. 672

Ingatlan

Szőlőt keresek megvételre 3-tól 15 holdig. Címet „Kézpénz” jellegre a kiadóba. 677

Állást nyec

Fényképészségedet (segédnőt), pozitív-negatív retusórt, csakis elsőrangú munkást fölveszek. Major, Rákóczi-ut 13. szám. 670

Napszámósnokeket, 17-18 éves ifjakat, kocsisokat és béresekkel felvételre keres a Dreher-Haggenmacher Sörgyár. Jelentkezés a váradszöllősi telepen 10-12 óra között. 645

Tűzőnő és aljammunkások cipőüzembe felvételre. Daróczy, Galamb-u. 5.

Angoraszórt, gubancot, bármilyen mennyiségben veszek. Székely, Kapucius-u. 11.

Ügyes bajárónó délelőttre azonnal felvétetik. Dr. Könyves ügyvéd, Szaniszló-utca 4. 682

Fiatalt, óskeresztény magántisztviselő azonnali belépésre állást keres, levezetés, számlálásban, gépirásban gyakorlott. Molnár István, Lovas-u. 1. I. em 680

Állást keres

Kereskedelmi érettségivel és irodai gyakorlattal rendelkező nő elhelyezkedést keres, „Komoly munkaró” jellegre. 683

Hülönfélé

Fertőtlenítést, poloskát, mojt, mindennemű férges írtását 38 évi gyakorlattal írja Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 513

Paragással poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel írja, Csutorás. Szilgietti-u 7. Telefon 14-21. 664

Új cserépkályhák készítését, cserépkályhák átrakását, szabadalmazott fűtőszekrényekkel, készíti Bessenyei István kályhás, Huzár-utca 23. Telefon 34-08. 509

Fűszerüzlet berendezéssel és egy szobával kiadó. Francia-utca 34. 681

Kölcsön

Kölcsön könnyű visszafizetési feltételek mellett Hitelszövetkezettől, Behlen István-u. 6. kapható. 610

Elveszett

ELVESZETT Magyar Lapok és Szent László Nyomda R. T. nevére kiállított újságátvételi megbízó igazolványok, becsületes megtaláló, tekintettel arra, hogy részére értéktelenek, hozza be a kiadóba, jutalmat kap.

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

74-és felelős szerkesztő: Dr. Paál Árpád
Kiadó: Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda Rt.
Nagyvárad

Készült a Szent László-nyomda r. t. körítorgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.